

JAZYK ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACE

" Zdá se, že řeč byla dána lidem ne proto, aby zakryli své myšlenky. Ale aby zakryli, že žádné nemají. "

Přečtěte si článek M. Kopty: *E-mail není elektronický dopis* <http://www.lupa.cz/clanky/e-mail-neni-elektronicky-dopis/>, který se zamýšlí na tím, jakým způsobem e-mail mění a ovlivňuje vzájemnou komunikaci.

Jazyk elektronické komunikace nelze charakterizovat několika větami. Elektronickou komunikaci totiž využívají lidé, kterým záleží na správné formě zpráv a textů, které odesílají svým přátelům, známým a cizím lidem, ale také mnoho lidí, kteří na tuto stránku příliš nehledí. Úroveň jazykové komunikace je závislá mnoha faktorech – na jazykové vyspělosti komunikujícího, na jeho snaze a zájmu sledovat vlastní text, na množství času, který na psaní má a v neposlední řadě na tom, kdo bude adresátem.

Mluvenost vs. psanost

Jedním z nejzajímavějších fenoménů, spojených s jazykem elektronické komunikace, je povaha této komunikace ve světle protikladu mluveného a psaného jazyka. Většina vědeckých prací, pojednávajících o počítačem zprostředkované synchronní komunikaci, se na toto specifikum zaměřuje. Jedná se totiž o unikátní hybrid mluvené a psané komunikace. Jednotlivé repliky rozhovoru jsou v počítačové síti přenášeny ve formě krátkých psaných zpráv. Formálně jde tedy o jazyk psaný. Podíváme-li se však na mluvnickou strukturu promluv, zjistíme, že obsahují výrazné prvky jazyka mluveného. I další rysy ukazují na mluvený jazyk. Docházíme tedy k závěru, že cílem uživatelů je psanou formou reprodukovat mluvenou řeč tak přesně, jak jen je možné.

Jan Tůma ve své práci *K otázkám specifičnosti mluveného slova* (1965, str. 13) k rozdílnosti mezi projevy mluvenými a psanými uvádí: „...projev psaný (tištěný) má sice přednost ve své trvanlivosti, avšak mluvený projev je mnohem bezprostřednější a individuálnější... Projev psaný (tištěný) dovoluje čtenáři vrácení, opakování, popř. přerušování, kdežto projev mluvený může přerušit mluvčí, aby se opravil, něco zdůraznil, popř. jistou myšlenku opakováním zdůraznil.“ O základních

rozdílech mezi mluveným a psaným jazykem se zmiňuje i Jiří Černý (1998) - v tabulce jsou porovnány charakteristické rysy obou projevů:

MLUVENÝ PROJEV	PSANÝ PROJEV
Bezprostřednost	Trvanlivost
Improvizovanost	Připravenost
Individuálnost	Převaha monologu nad dialogem
Srozumitelnost	Možnost používání delších souvětí
Živost	Omezená možnost používání dialektologických, hovorových nebo subjektivně zbarvených výrazů
Mimika, gestikulace	Nemožnost doprovázet jazykový projev prostředky mimojazykovými
Výraznost a působivost vyjádření	Nemožnost uplatnit některé prostředky jazykové (intonace, větný přízvuk)
Možnost rozvíjení tématu v rámci rozhovoru	Obsahová sevřenost (zpravidla se nepřeskakuje od jednoho tématu k druhému, jak je běžné u mluvené podoby)
Možnost reakce na chování posluchačů	Nemožnost přímého kontaktu se čtenářem (např. reagování na poznámky nebo dotazy)

Podívejme se nyní na příklad, na kterém se pokusíme demonstrovat, které z výše uvedených rysů se uplatňují v elektronické komunikaci – jedná se o záznam rozhovoru, který nese výrazné rysy mluveného projevu. Odehrál se na diskusním fóru, kde kromě veřejně přístupné „nástěnky“ existuje také „tajná místnost“, kam je umožněn přístup pouze uživatelům znalým hesla. Tito uživatelé se od ostatních liší tím, že vedle přezdívky mají zobrazenou vlaječku fotbalového klubu, kterému fandí:

23.11.2003 16:15 **fernando:** Nevíte někdo, co musím udělat pro to, abych mohl vstoupit do tajné místnosti?
 23.11.2003 16:59 **paolo.maldini:** fernando: Musis znat heslo :)
 23.11.2003 17:20 **Bronik:** Nechcete mi někdo říci heslo do tajné místnosti. Všechny kdo ho znají o to prosím. Jestli ho nechcete napsat zde tak mi jej pošlete na můj e-mail
 23.11.2003 17:20 **Bronik:** Ten je horror23@seznam.cz
 23.11.2003 17:25 **Dingo:** Je tady nekdo?
 23.11.2003 17:27 **Fernando:** Ale kde vzit to heslo do tajne mistnosti???
 23.11.2003 17:29 **Dingo:** TAKy ho neznáš? fernando.
 23.11.2003 17:33 **Fernadno:** Neznam.Musi existovat nejaky zpusob, jak ziskat heslo.

23.11.2003 17:34 **Dingo:** NO JO TO MUSÍ ALE JAK HO ZISKAT?
23.11.2003 17:39 **Bronik:** já ho chci taky,nejspíš ho budou znát vlajkonoši
23.11.2003 17:42 **Dingo:** kurva jak ho ziskat!
23.11.2003 17:44 **Fernando:** Asi napíšu na e-mail Sparty a zeptam se na podrobnosti. Treba mi odepisi.
23.11.2003 17:55 **paolo.maldini:** dingo&fernando: Pokud budete dlouhodobě chodit na tyto stránky, psat smysluplné příspěvky a chovat se slušně, tak časem přijde odměna v podobě velké vlajčky a možnosti vstupu do tajné místnosti.
23.11.2003 17:56 **Dingo:** Dík paolo cus.
23.11.2003 17:57 **Dingo:** Fernando slyšels to.
23.11.2003 17:57 **fernando:** paolo.maldini: díky!!!

Podívejme se nyní na příklad z pohledu charakteristických rysů psaného a mluveného projevu:

Trvanlivost

Rozhovor byl zveřejněn na *diskusním fóru*, které umožňuje prohlížet příspěvky staré až dva měsíce. Starší příspěvky lze vyhledat v archivu. *Chat* takovou možnost nenabízí. Rozhovor se odehrává v reálném čase, repliky se střídají nejvíce po několika minutách. Promluvy účastníků jsou zobrazeny a postupně se posunují, až zmizí. V rozhovorech nemůžeme listovat, nejsou zaznamenávány. Trvanlivost je tedy pouze několik minut. V tomto bodě se jazyk synchronní internetové komunikace blíží spíše mluvené formě.

Připravenost

Píše-li uživatel E-mail, obvykle má čas na promyšlení jeho struktury, zvolení funkčního stylu, jazykových prostředků, atd. Obecně můžeme říci, že v případě asynchronní komunikace taková možnost existuje. Komunikace synchronní je dopředu nepřipravená a, s ohledem na časté střídání a rozvíjení tématu hovoru, ani nemůže být. Mluvčí reagují na otázky, podněty a komentáře komunikačních partnerů.

Obsahová sevřenost

Je běžným jevem, že téma hovoru se často mění a rozvíjí. Povaha obsahu synchronní komunikace na internetu je dána názvem *diskusního fóra*, či *virtuální místnosti*, kde se odehrává. To ovšem neznamená, že po vstupu například do místnosti Milovníci zvířat narazíme výhradně na vegetariány a Martu Kubišovou. Název místnosti vypovídá o diskutovaném tématu pouze velmi obecně a v žádném případě není závazný. Může se tedy stát, že vstoupíme-li do místnosti Prostějov, rozhovor se nebude tohoto malebného hanáckého města vůbec týkat, ani jej nutně nepovedou Prostějované. V případě psaného projevu (např. knihy) by taková situace nebyla myslitelná. Ani z tohoto hlediska se tedy podle všeho povaha synchronní internetové komunikace neblíží psanému projevu.

Převaha monologu nad dialogem

Příklad tuto charakteristiku zcela popírá. Monologické promluvy jsou možné v případě *diskusního fóra*, kde jednorázovým prohlášením prezentujeme svůj názor na diskutované téma, ale ani zde nejsou podmínkou. *Chat* už svou podstatou

směřuje k dialogu, monolog zde vůbec nemá místo. Asynchronní komunikace (e-mail) se naopak většinou vyznačuje monologičností.

Možnost používání delších souvětí

Podíváme-li se opět na příklad, složitě větné konstrukce v něm nenajdeme. Příklad reprezentuje synchronní masovou komunikaci, je převzat z diskusního fóra. Při tomto druhu komunikace jde o především o rychlou odpověď. Několikaminutové mlčení, které by si vyžádalo napsání delšího souvětí, uživatele z komunikace diskvalifikuje. Delší souvětí si mohou dovolit opět uživatelé v případě asynchronní komunikace.

Omezená možnost používání dialektologických, hovorových nebo subjektivně zabarvených výrazů

Při synchronní masové počítačem zprostředkované komunikaci narážíme na bezpočet dialektologických, hovorových nebo subjektivně zabarvených výrazů. Rozhodně nelze říct, že by se uživatelé cítili z tohoto hlediska nějak omezeni. Jednou z příčin uvolněnosti jazykového projevu je samozřejmě anonymita.

Nemožnost doprovázet jazykový projev prostředky mimojazykovými

Gesta a mimika jakožto prostředky vizuální se zdají být na poli textové komunikace nepřenositelné. Přesto se však v průběhu let vyvinul mimořádně rozvinutý systém typografických znaků, které bývají označovány jako emotikony a které slouží k nahrazení chybějících nonverbálních prvků komunikace.

Nemožnost uplatnit některé prostředky jazykové (intonace, větný přízvuk)

Větný přízvuk je v zásadě možné v textu označit. A to buď podtrhnutím, **ztučněním**, případně JINAK. Uživatel tak může zdůraznit slovo v rámci věty. Lze také zdůraznit celou větu v textu. V příkladě uživatel Dingo velkými písmeny uvádí větu „NO JO TO MUSÍ ALE JAK HO ZISKAT?“. Jde tedy o jakýsi „textový přízvuk“, v mluveném rozhovoru by věta byla pronesena s největší pravděpodobností hlasitěji než věty předchozí a patrně by došlo i ke změně tónu hlasu. Kapitálkami (podtrhnutím, ztučněním) tedy může autor promluvy klást důraz na jím zvolenou část slova (*nespletl jsem se*), věty (**Opravdu** jsem se nespletl!), případně textu (viz výše).

Nemožnost přímého kontaktu se čtenářem (např. reagování na poznámky nebo dotazy)

V případě, má-li komunikace synchronní, dialogickou povahu, přímý kontakt se čtenářem je samozřejmostí. E-mail či jiný druh asynchronní komunikace se blíží klasickému dopisu, má psanou podobu i povahu, přímý kontakt se čtenářem zde tedy chybí.

Shrnutí:

Je třeba si uvědomit rozdíl mezi synchronní a asynchronní komunikací na internetu. Mluvíme-li o asynchronní komunikaci, její charakteristické rysy se do značné míry překrývají s rysy psaného jazyka. Uživatel má prostor a čas k napsání delšího textu, může použít složitější větné struktury, nemá možnost přímého kontaktu se čtenářem.

Synchronní internetová komunikace je vůči ostatním druhům komunikace obecně v unikátním postavení. Zdá se, že jde o psaný projev. Tak se ovšem nechová, nemá žádné z charakteristických rysů psané promluvy. Uživatelé v podstatě vedou dopředu nepřipravený, improvizovaný rozhovor na libovolné téma. Mají k dispozici celou škálu funkčních stylů, výrazových prostředků, dokonce mohou pracovat se zjednodušenou mimikou.

Stojíme-li před problémem zařadit jazyk synchronní internetové komunikace do kategorie mluvený/psaný jazyk, cítíme, že tyto kategorie jsou pro danou oblast poněkud těsné. Nejde o psaný záznam mluveného rozhovoru (do takové kategorie by patřily například novinové rozhovory). Nejde ani o psanou komunikaci – vždyť sami uživatelé ji tak nevnímají. Uživatel Dingo to v příkladu větou „Fernando slyšels to.“ jednoznačně potvrzuje. Nemůžeme však tento druh komunikace označit ani jako mluvený jazyk – mluvidla do komunikace nezasahují, relevantní prvky mluveného slova (zvuková stránka řeči, artikulace) absentují.

Nechceme-li vytvářet pro synchronní internetovou komunikaci novou kategorii z hlediska protikladu mluvená/psaná komunikace, nabízí se nám definice: „Synchronní internetová komunikace má povahu mluveného projevu, je však rozšiřována psanou formou.“

Zásady internetové komunikace

Stejně jako v běžném životě existují určité zásady slušného chování mezi lidmi, tedy tzv. etiketa, ustálilo se ve virtuální komunikaci pro toto chování označení **netiketa** (z anglického slova Netiquette, které vzniklo zkrácením Network Etiquette, v češtině „síťová etiketa“). Tento soubor pravidel, tradic a zásad slušného chování vytvořených a uznávaných internetovou komunitou se dodržuje již od doby, kdy internetová komunikace teprve začínala a využívalo ji jen málo lidí. Uznává se však i dnes, ačkoliv internet a virtuální komunikaci používají miliony lidí.

K nejběžnějším zásadám jazykové komunikace v internetové síti patří:

- Pokud užíváme virtuální komunikaci, je důležité uvědomit si, že si nepíšeme a nepovídáme si s počítačem, s automatem, ale s živou bytostí, která má city. Podle toho je nutné se chovat.
- Na internetu může každý (podle někoho bohužel, podle jiných bohudík) zveřejnit své názory, ať jsou správné nebo ne, každý uživatel má možnost zveřejnit jakékoliv informace, ať jsou pravdivé, lživé, ověřené nebo třeba pobuřující.

Příklad z diskuzního fora na <http://www.lide.cz> (názor na film Jedna ruka netleská): „určitě je to lepší film než všechny ty americký nanicovatosti co teď dávaj v kinech.sou tam dobrý scény, přikterejch se člověk popadá za břicho, ale jinak můj celkový dojem z tohoto filmu je NIC MOC...Šeptej! Se jim povedl mnohem víc:)“

- Důležité je nezneužívat svou anonymitu. Mnoho lidí si, hlavně při používání chatovacích programů, ICQ, Skypu apod. myslí, že jsou zcela neviditelní. Nikdo je nezná, nikdo o nich nic neví, a proto tedy není důvod, proč říkat pravdu. Lidé si tedy zcela vymýšlí nebo alespoň trochu upravují věk, povolání, vzhled, zájmy podle svého přání.
- Není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a důvěrné informace, ať už o nás samotných, nebo, v horším případě, o někom jiném, kdo nám k tomu nedal souhlas. Nikdy totiž není jisté, kam až se tyto informace dostanou, příp. zda nebudou zneužity.
- Není slušné posílat komukoli e-maily a vzkazy, o které nestojí. Snad každý uživatel dostává do své e-mailové schránky velký počet zpráv nevyžádaných zpráv, tzv. spamů, které mají hlavně reklamní cíle (řetězové dopisy, výhrůžky, urážky, e-maily obsahující pornografii), nebo tzv. hoaxů, tedy poplašných zpráv. Jsou sice ve velké většině psány spisovným jazykem a bezchybnou češtinou, ale mají agitační charakter (odkazují se na důvěryhodný zdroj) a útočí často na lidské city. Anglické slovo hoax [ˈhɔːksː] v překladu znamená falešnou zprávu, mystifikaci, novinářskou kachnu, podvod, poplašnou zprávu, smyšlenku, výmysl, žert, kanadský žertík“.

Hoaxy obsahují obvykle tyto body:

a) popis konkrétního nebezpečí

b) odvolání na věrohodný zdroj

Příklad: Organizátor akce: CompoSYS Publishing & Marketing House. Dohled nad akcí v České republice: Astratex s.r.o. Majitelům šeku pojištění zaplatil: Allianz“

c) výzvu k dalšímu rozesílání – zpráva, která tuto výzvu obsahuje, bývá s největší pravděpodobností hoax. *Příklad: „...MADD (Mothers Against Drivers) DOUFÁ, ŽE ZÍSKÁ 5000 PODPISŮ NA TUTO PETICI. Když tato petice dosáhne 5000 podpisů, prosím vraťte to na adresu... . Jestli ti došla tato petice a ty jsi nic neudělal/a, jen ji vymazal/a, tvoje samolibost je neskutečná. Podpis je malou pomocí.*

Jak to udělat:

1. *Okopíruj tento mail.*

2. *Dej ho do nového mailu.*

3. *PODEPIŠ SE NA KONEC.*

4. *Potom ho pošli každému, koho znáš.“*

Nejčastější typy hoaxů:

- varování před viry
- varování před jiným nebezpečím – alkoholem, drogami, nemocemi ...
- prosby o pomoc
- petice a výzvy
- lákavé nabídky snadného výtěžku
- řetězové dopisy štěstí
- žertovné zprávy

- Někdy se stane, že potřebujeme poslat jednu zprávu více osobám najednou. Nikoho ale moc nepotěší, když dostane e-mail a zjistí, že byl zároveň odeslaný na stovky dalších adres. V tomto případě není slušné, když příjemce toto uvidí. Lepší je, když e-mail nebo zprávu pošleme buď postupně, nebo, pokud nám to správce umožňuje, ostatní jména pošleme skrytě. Dopis, který přijde jenom nám, má mnohem větší hodnotu než například dopis, který společně s námi dostalo dalších deset lidí.
- Je důležité uvědomit si, s kým vlastně komunikujeme. Jiný je rozhovor s kamarádem, při kterém můžeme být zcela neformální, jinak diskutujeme ve formálních a věcných diskusních fórech.
- Ve svých projevech a názorech bychom neměli nikoho zraňovat a poškozovat, útočit na jeho osobu, vysmívat se.
- Vždy bychom měli dbát na to, abychom nikoho neuráželi pro jeho příslušnost k národnostní menšině, rase nebo vyznání a názorům. „Použití slova „negr“, myšlené jakkoli v žertu, může být velmi hrubou urážkou některého z čtenářů – totéž platí o výrazech typu „cikán“ nebo „ženská patří za plotnu“.
- Neměli bychom nikoho osobně napadat, útočit na jeho osobu. Této činnosti se na Internetu říká flaming (flame = oheň, plamen). Někdy v diskuzích přejde až v tzv. flame war, tedy v přestřelku komunikujících, kteří si navzájem nadávají.
- Někteří odborníci na společenskou etiketu tvrdí, že pozvánky na akce, děkované dopisy a podobně by se měly zásadně posílat klasickou poštou. Není to ale bezpodmínečně nutné. Pozitivně laděný e-mail s pozváním, gratulací nebo jiným projevem náklonnosti každého příjemce potěší. Na druhé straně ale není vhodné používat elektronickou poštu k vyjádření hlubších citů a intimních záležitostí.
- Není třeba psát dlouhé pasáže o nedůležitých věcech. Většina lidí ocení naši schopnost vyjadřovat se stručně a jasně.
- Pokud posíláme nějakou zprávu, ať už příteli nebo někomu zcela neznámému, je vhodné oslovit příjemce. Píšeme-li nějakému příteli nebo známému, začínáme slovy „Ahoj Terezo“, „Milá Terezo“, „Terezo“... Pokud chceme oslovit někoho, ke komu nemáme žádný vztah, popřípadě jsme spolu nikdy nemluvili,

je vhodné začít oslovením „Vážená paní Nováková“, „Milá paní Nováková“... Oslovení ale můžeme vynechat, pokud si s druhou stranou rychle vyměňujeme více dopisů nebo zpráv.

- Neméně důležitou součástí zprávy je podpis. Ať už ve tvaru „s pozdravem Jana“, „s úctou Mgr. Jana Nováková“, „srdečně zdraví Jana“, „měj se fajn, Janka“, nebo prostě jenom „Jana“, je to slušnost, na kterou bychom zapomenout nikdy neměli.
- Cizí slova užíváme jen v případě, že neexistuje český ekvivalent. Našemu textu tak ostatní uživatelé mnohem lépe porozumí.
- Velký důraz bychom měli klást na správný jazyk, užívat spisovnou češtinu, soustředit se na stylistickou správnost. Mnoho uživatelů chatů a ICQ programů si po sobě své zprávy ani nepřečte. U e-mailových zpráv většinou jen v případě, pokud jsou pro ně důležité, například když píše nějakou žádost. Velká část zpráv a vzkazů obsahuje nejrůznější překlepy, pravopisné hrubky, nespisovná slova, názvy začínají malými písmeny apod.
- Výjimkou nejsou ve virtuální komunikaci ani vulgarismy. Důležitou roli zde určitě hraje anonymita, uživatelé nemají pocit odpovědnosti.
- Někteří lidé jsou velmi citliví na správný jazyk. Je důležité si uvědomit, že se s mnoha lidmi, se kterými po internetu komunikujeme, asi nikdy nesetkáme, a že nás mohou hodnotit jen podle formy našeho projevu.
- Zároveň bychom však měli být tolerantní k jazykovým a pravopisným chybám ostatních, občas se jich přece dopustí každý z nás.
- Mnoho pisatelů (zejména v SMS zprávách apod...) nepoužívá interpunkční znaménka. Text je potom často dost nepřehledný, někdy ztrácí původní význam.

Příklad: „Zdravim valentynky kucharinky posilam vam slunicko mejte se Jana“, „to mas recht chodim uz do prace ale dneska mam volno tak ze si tady ted chci pokecat...“

Otazníky a vykřičníky se v elektronické komunikaci používají spíše pro zdůraznění výpovědi (pisatel přidá na konec věty třeba pět otazníků nebo vykřičníků).

*Příklad: „Chce někdo pokecat?????????????“
„Halooooo lidi, ozvěte se!!!!!!!!!!!!!!“*

Zásady pro psaní zpráv a textů v elektronických médiích:

1. Jednu zprávu věnujeme jednomu tématu, pokud chceme zhodnotit více problémů, je lepší napsat zprávu více, příjemce to ocení.
2. Je důležité vážit při psaní slova, být taktní, příjemce si nemusí naši zprávu vždy správně vyložit. V těchto případech pomůže např. emotikon, který příjemci naznačí, jak jsme to s obsahem zprávy mysleli.
3. Zprávy píšeme stručně, nepoužíváme vulgarismy, archaismy a příliš květnaté výrazy.
4. Naopak není dobré používat příliš mnoho zkratk, příjemce by zprávu nemusel rozluštit.
5. Delší text členíme na odstavce (jeden odstavec by měl mít zhruba 10 řádků).
6. Nepoužíváme souvisle velká písmena. Ve virtuální komunikaci jsou projevy našeho rozčilení, znamená to totéž, jako bychom na příjemce křičeli. Během psaní zprávy ale na příjemce nevidíme, a tak jeho výraz nekoriguje náš způsob vyjadřování. Je proto snadné sklouznout k hrubosti a myslet si, že neomalenost po internetu vlastně nic neznamena. Pokud chceme něco zdůraznit, je vhodnější ohraničit slovo, případně větu hvězdičkami.
*Příklad: Správně: Dnes tam *opravdu* nemůžu přijít.
Špatně: Dnes tam OPRAVDU nemůžu přijít!*
7. Tučné písmo užíváme tehdy, pokud chceme něco zdůraznit, raději jen výjimečně
*Příklad: Tak z té zkoušky mám **za jedna!***
8. Nežli zprávu odešleme, přečteme si ji. Zamyslíme se nad tím, zda ji opravdu chceme odeslat. Neurazí se příjemce? Nenapsali jsme ji jen ve zlosti, nevyhrožujeme mu v ní? Nebudeme litovat, když ji odešleme? Jsme připraveni nést důsledky?

Internetová komunikace sice částečně odlidšťuje, pokud ji využíváme přespříliš a zbytečně, ale když je někdo z našich blízkých na cestách, je internet výborným prostředkem, jak udržet kontakt.

Stále by však měla platit zásada, že pokud máme možnost se s člověkem setkat osobně, měli bychom vždy upřednostnit komunikaci tváří v tvář.

Emotikony

Samostatnou kapitolou jazykové komunikace jsou emotikony. Emotikony (neboli lidově smajlíci) se objevují v elektronické diskuzi velmi často. Jsou oblíbené především u mladší generace. Podle P. Klimešové s rozvojem informačních technologií, elektronické komunikace a v neposlední řadě také mobilních telefonů se používání „smajlíků“ stává jakýmsi standardem či zvykem v nepřímé komunikaci mezi lidmi prostřednictvím těchto a dalších prostředků.

Vznik emotikonů je poměrně logicky vysvětlitelný, protože alespoň v počátcích internetové komunikace nebylo možné slyšet hlas nebo vidět tvář svého protějšku. Z toho důvodu nebylo možné zjistit emocionální stav komunikujícího. Aby bylo možné zabránit špatnému či dvojsmyslnému pochopení sdělení, vznikl tento komunikační nástroj.

Příklady dvou téměř totožných zpráv, které si můžeme ale úplně jinak vyložit:

„Myslíš, že to za týden stihneš?“ „To určitě. :-)”

„Myslíš, že za týden to stihneš?“ „To určitě. :- (“

„Nevím, jestli Ti můžu odpustit.“

„Nevím, jestli Ti můžu odpustit :-))”

Názory na užívání emotikonů se různí, hlavní by však mělo být to, aby si lidé mezi sebou rozuměli. V komunikaci s neznámými lidmi není vhodné tyto znaky používat, ale hovoříme-li s kamarádem, není důvod, proč komunikaci neoživit, emotikony představují nejlepší způsob, jak „dokreslit“ komunikaci nonverbálními prostředky. I emotikony však mají co do činění s netiketou. Tato „konvence“ je většinou všeobecně uznávána a dodržována, avšak záleží na uživateli, jak na internetu bude vystupovat a jaké mínění si o něm ostatní uživatelé vytvoří.

Při používání emotikonů je proto dobré mít na paměti, že prakticky nahrazují gestikulaci v mluveném projevu. Proto existují oblasti, ve kterých je třeba se této „psané mluvenosti“ vyhnout:

Zásadně nepoužívat	<i>pro vážně míněné tištěné materiály</i> <i>(noviny, knihy, běžné časopisy, objednávky, úřední dopisy, smlouvy ...)</i>
	v obchodní korespondenci a tiskovinách
	v nabídkách a cenících
	na vizitkách
	za předpokladu, že je adresát nezná
Používat v omezené míře	obchodní korespondence
	webové stránky s osobní nebo méně závažnou tematikou
	méně závažné interní dokumenty firmy
Doporučeno používat	osobní e-mailová korespondence
	chat , ICQ, diskusní fóra

Podle P. Klimešové. Emotikony – vyjádření citů v elektronické komunikaci.

Nejběžnější emotikony užívané v elektronické komunikaci naleznete zde: http://kcjl.upol.cz/prezentacni_a_diskuzni_techiky/emotikony.pdf Je však třeba vzít v potaz, že ne každý emotikon má pouze jeden význam. Existují i takové, jejichž významy jsou téměř protichůdné nebo spolu vůbec nesouvisí.

Kromě emotikonů vyjadřují pocity či momentální náladu také **akronymy** – jedná se o zkratky slov či vět. Zásadou je používat akronymy jen v komunikaci s lidmi, u kterých víme, že nám porozumějí. Podívejte se na nejběžnější zkratky v internetových diskuzích (více viz: Seznam zkratek v online diskuzích, http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_zkratek_v_online_diskus%C3%ADch, Wikipedia):

zkratka	anglicky	česky
2U	To you	tobě
4U	For You	pro tebe
4E	Forever	navždy
4YEO	For Your Eyes Only	soukromé, tajné
2L8	Too Late	(příliš) pozdě
AFAIC	As Far As I'm Concerned	co se týká mne
AFAICT	As Far As I Can Tell	pokud mohu říci
AFAIK	As Far As I Know	pokud se nepletu
AFAIR	As Far As I Remember	pokud si vzpomínám
AFK	Away From Keyboard	nejsem tu (doslova „ pryč od klávesnice“)
AIS	As I Said	jak jsem již řekl
AKA	Also Known As	taky známý jako
ASAP	As Soon As Possible	co možná nejdříve
ATM	At the moment	právě nyní
AYBABTU	All Your Base Are Belong to Us	prohrál jsi (jedná se o velmi špatný překlad věty „dobyli jsme všechny tvé základny“ z japonštiny do angličtiny, něco jako „Všechny vaše základna jsou patřit nám“)
AYOR	At Your Own Risk	na vlastní nebezpečí!
B2T	Back To Topic	zpátky k věci
BB	Bye Bye	Čau čau
B2B	Business To Business	od firmy k firmě
B2C	Business To Customer	od firmy k zákazníkovi
BBL	Be Back Later	vrátím se později
BBS	Be Back Soon	brzy se vrátím
BDU	Brain Dead User	uživatel bez mozku
BFA	Bloody Fucking Admin	zatracený administrátor
BFN	Bye For Now	zatím ahoj
BFU	Bloody/Big Fucking User	Běžný Franta Uživatel
BION	Believe It Or Not	věř tomu nebo ne
BOT	Back On Topic	abych se vrátil k věci
BRB	Be Right Back	buď hned zpátky
BSOD	Blue Screen of Death	modrá obrazovka smrti (známá uživatelům operačního systému Windows)

BTW	By The Way	mimochodem
	Congratulations	gratuluji
CG		
CMIIW	Correct Me If I'm Wrong	oprav mne, pokud se mýlím
CNR	Could Not Resist	nedokázal jsem odolat
CTJ		co to je?
CU	See You	nashle, ahoj, uvidíme se
CU2	See You, Too	taky nashle ...
CUS	See You Soon	uvidíme se brzo
CYA	See Ya	uvidíme se
ČKD		často kladené dotazy
DND	Do Not Disturb	nerušte
DMSN		dle mého skromného názoru
DMNT		dement
DIY	Do It Yourself	udělej si sám
DCL		docela
DD		Dobrý den
EOD	End Of Discussion	konec diskuse
EOF	End Of File	konec souboru
EOM	End of Message	konec zprávy
EOT	End of Topic	konec tématu
EE		ne ne
F2F	Face-to-Face	tváří v tvář
F2P	Free-to-Play	Druh online hry, která je zadarmo
FAQ	Frequently Asked Questions	často kladené otázky
FE	For Example	například
FF	FireFox	internetový prohlížeč Mozilla Firefox
FCI	Free Cool In	česky: frikulín - znamená, že je někdo Free Cool a In
FIFO	first in first out	kdo dřív přijde, ten dřív mele (typ datového zásobníku)
FPS	First-person Shooter	střílečka z pohledu první osoby
FPS	Frames Per Second	snímků za sekundu
FOAF	Friend Of A Friend	přítel přítele (ve smyslu: nezaručená zpráva, jen z doslechu)
FOF	Fuck Off	jdi do ...
FU	Fuck You	jdi do ...
FUD	Fear, Uncertainty, Doubt	strach, nejistota, pochyby
FUBAR	Fucked Up Beyond All Repair	Situace/předmět je nenávratně (neopravitelně) v ...
FYI	For Your Information	pro tvou/vaši informaci

FYEO	For Your Eyes Only	tajné (doslovně jen pro tvé oči)
G8	Gate	Brána
GR8	Great	super
GF	Good fight	dobrý boj
GL	Good Luck	mnoho štěstí
GJ	Good Job	dobrá práce
GN / GN8 / GNITE	Good Night	dobrou noc
GNSD	Good Night Sweet Dreams	dobrou noc sladké sny
GOK	God Only Knows	to ví jen bůh
G2G	(I've) got to go! / Gotta go!	musím pryč
GIYF	Google is your friend	Google je tvým přítelem
GW	Good Work	dobrá práce
GTG	Got to go	musím jít
GTB	Go to bed	jdu do postele
GS	Go sleep	jdu spát
HF	Have fun	Bav se
HM	Hand Made	ručně dělané
HSIK	How Should I Know	a jak to mám vědět?
HL		hele
HTH	Hope This Helps	doufám, že to pomůže
I H8 U	I hate you	nenávidím tě
IAE	In Any Event	za všech okolností
IANAL	I Am Not A Lawyer	nejsem právník
ICQ	I Seek You	Hledám tě
IC	I See..	rozumím, aha
IDGI	I Don't Get It	tomu nerozumím
IDK	I Don't Know	nevím, neznám
IE	Internet Explorer	webový prohlížeč Internet Explorer
IIANM	If I Am Not Mistaken	pokud se nepletu
IIRC	If I Recall/Remember Correctly	pokud si správně vzpomínám
ILU (ILY)	I Love You	miluji tě
IMAO	In My Arrogant Opinion	podle mého arogantního názoru
IMCO	In My Considered Opinion	podle mého dobře zváženího názoru
IMHO	In My Humble Opinion	podle mého skromného názoru
IMNSHO	In My Not So Humble Opinion	podle mého ne tak skromného názoru
IMO	In My Opinion	podle mého názoru
IOW	In Other Words	jinými slovy
JFGI	Just Fucking Google It	vygoogli si to
JFTR	Just For The Record	do protokolu, aby se nezapomnělo
JFYI	Just For Your	jen pro tvou/vaši informaci

	Information	
JJ		jo jo / jo, jasně
JJPT		jo jo, přesně tak
JPP		jedna paní povídala
JXVD?		Jak se vede?
K	ok	dobře
ki	ok	dobře
kk	okok	dobře
kkt		kokote
KC	Keep cool	zachovej klid
KISS	Keep it simple, stupid	udělej to jednoduché, hlupáku
KEK		Původem z World of Warcraft - když člen Hordy napíše lol, hráčovi Alliance se objeví kek. V podstatě tedy to samé jako lol.
LIFO	last-in, first-out	kdo pozdě chodí, sám sobě škodí (také typ datového zásobníku)
LILO	last-in, last-out	kdo pozdě chodí, sám sobě škodí
LMAO	Laughing My Ass Off	po... se smíchem
LOLX		Výraz používaný asiaty, stejně jako lolx a lolz (viz LOL)
LOL	Laughing Out Loud/Lot Of Laughing	hlasitě se směju/hodně se směju
L4	Looking For	Hledám ...
LF	Looking For	Hledám ...
LF	Lonely Face	Smutný smajlík - :(
L8R	Later	Později
M2	Me too	já taky
M8	mate	kamaráde
MMCH		mimochodem
MMNT / MMT		moment
MB	Mail Back	odepiš
MSIE	Microsoft Explorer	Internet Microsoft Internet Explorer
MT		miluji tě
MTB		miluji tě broučku
MTR		Mám tě rád(a)
MTMR		mám tě moc(inky) rád(a)
MTM		moc tě miluji
MYOB	Mind your own business	hled' si svého
MTT		mám takové tušení
N1	Nice one	hezké, to se povedlo
N1	Number one	Jsi/je nejlepší (osoba)
N8	Night	dobrou noc

NAK	Not Acknowledged	nesouhlasím
NAN	Not a number	číslo nesdělím, nemám číslo
NC	No comment	bez komentáře
NJ (N)		no jo (no)
NN		nene
NOOB	Noobie	začátečník, nováček, nezkušený hráč
NP	No Problem	bez problému
NPKC		na pokec (vizte též Kompost.cz)
NRN	No Reply Necessary	odpověď není nutná
NS	Nice shot	skvělý zásah/ úder
NT	Nice Try	dobrá pokus
NVM	Nevermind	nikdy nemysli (hovorově "neřeš")
NZ		není zač
NT	no time	nemám čas
O5		opět
O-O	Over and Out	přepínám a končím
OFC	Of Course	samozřejmě
OC	Of Course	samozřejmě
OIC	Oh I see	aha
OKI		dobře (OK)
OMG	Oh my God	Oh můj bože
ON	Oh No	Ó né!
OOK	OOK	přepis OK používaný fanoušky Zeměplochy, narážka na Knihovnickovo Ook
OT	Off Topic	nepatří k věci
OTOH	On The Other Hand	na druhé straně
P2P	peer to peer	typ komunikačních sítí určených především ke sdílení souborů
P2P	pay to play	placení za hry online typu
PAC		Poněvadž (jako protože)
PEBKAC	Problem Exists Between Keyboard And Chair	problém se nachází mezi klávesnicí a židlí
PK	Player killer	Zabiják hráčů
PLS	Please	prosím
PSM		prosím
PSP		polib si prdel
PTZ		protože
PVP	Player versus player	hráč proti hráči
Q/A	Question and Answer Questions and Answers	otázka a odpověď otázky a odpovědi
R	Right	rozumím
ROFL, ROTFL	Rolling On (The) Floor Laughing	válím se po podlaze smíchy

ROTFLOL	Rolling On The Floor Laughing Out Loud	válím se po podlaze hlasitým smíchem
RL	Real Life	Reálný život
RTFA	Read The Fucking Article	přečti si ten za... článek
RTFM	Read The Fucking/Fine Manual	přečti si ten za.../ skvělý návod
RTFG	Read The Fucking/Fine Google	přečti si za.../ skvělý google
RTFH	Read The Fucking Help	přečti si za... napovědu
RTFS	Read The Fucking Source	přečti si za... zdrojový kód
SAF	See attached file	viz přílohu
SBI	So Be It	Budiž
SNAFU	Situation Normal,All Fucked Up	Situace normální,všechno je v ...
SOHO	Small Office Home Office	malá kancelář domácí kancelář - označení pro práci z domova
SRY	Sorry	Omlouvám se
STFM	Search the Fucking Manual	hledej v tom za... návodu
STFU	Shut the fuck up	zavři už tu hubu
STFG	Search the Fucking Google	hledej na za...Google
STFW	Search The Fucking Web	hledej na za... webu
SUYN	Shut up You N00B	Drž hubu ty n00be (n00b : Označuje hráče začátečníka.Též Lama (počítačový žargon)
SWEIN	So What Else Is New?	Tak co je ještě nového?
TANJ	There Ain't No Justice	není spravedlnosti
TBB		to bych blil
TBD	To Be Done	je nutno ještě udělat
TGBADQ	Try Google Before Asking Dumb Questions	Zkus google, než se začneš hloupě ptát.
TGIF	Thank god it's Friday	Díky Bohu, že je už pátek
TBH	To Be Honest	abych byl upřímný
THX	Thanks	děkuji
THX1E6	Thanks a million	děkuji milionkrát (1E6 = 1 000 000)
TIA	Thanks In Advance	děkuji předem
TINA	There Is No Alternative	k tomu není žádné alternativy
TINAR	This Is Not A Recommendation	A toto není žádné doporučení
TJN		To jo no
TJVKZ		To je vagínou ke zdi
TLA	Three Letter Acronym	třípísmenná zkratka
TLF		Moment, telefonuji
TTF	That's the fuck	toto doprdele (reakce na wtf)

TTFN	Ta-ta for now	zatím pa-pa
TTJ		tak to jo
TTM		taky tě miluju
TTT	this time tomorrow	zítra touhle dobou
TTYL	Talk To You Later	Pokecáme později
TWE		ty vole
TY	Thank you	díky
THX	Thank you (Thanks)	Díky
TTDN		to teda ne
TS		Team Speak
TTPJ		tak to potom jo
U2	You too	ty/tobě taky
UGBADQ	Use Google Before Asking Dumb Questions	použij Google namísto ptaní se na hloupé otázky
UPA		úplně
UFO / UFLO	Unidentified Ferrari-looking Object	neidentifikovatelný jako Ferrari-vypadající objekt
UR	You are	ty jsi/vy jste...
URW	You Are Welcome	rádo se stalo
VOE		vole
VNT		ventrilo
VBC		Vůbec
W8	Wait	počkej
WB	Welcome Back	vítej zpět
WD	Well Done	výborně
WOE		vole
WTG	Way To Go	Takhle se to má dělat! (ocenění něčího výkonu)
WTH	What The Hell	Co to sakra?!
WTF	What The Fuck	Co to do...?!
WTS...	Want to sell...	chci prodat...
WTB...	Want to buy...	chci koupit...
WTT...	Want to trade...	chci vyměnit...
WTZ		Wo tým žádná! (= O tom žádná!, vizte též Kompost.cz)
YABA	Yet Another Bloody Fucking Acronym	/ zase další pitomá zkratka
YHBT	You have been Trolled	někdo si z tebe utahuje!
YHL	You Have Lost	prohrál jsi
YMMD	You Made My Day	zachránil jsi mi tento den
YOM	you owe me	dlužíš mi
Z5		Zpět
ZPP		Zatím pa pa

Použitá literatura:

1. HLAVENKA J. *Používáme využíváme [a zneužíváme] e-mail*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2002. 280 s. ISBN 80-7226-606-3
2. KLIMEŠOVÁ P. EMOTIKONY – vyjádření citů v elektronické komunikaci. <http://www.phil.muni.cz/~klimesov/dokumenty/Emotikony.doc>.
3. KRUŠINOVÁ D. *Jazyk internetové komunikace*. Diplomová práce. Vedoucí práce: H. Marešová, Olomouc: Univerzita Palackého, 2004, 98 s.
4. MAREK M. *Jazyk chatu*. Diplomová práce. Vedoucí práce: H. Marešová, Olomouc: Univerzita Palackého, 2004, 110 s.

JAZYK ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACE - ODKAZY

- <http://www.hoax.cz> - více o hoaxech se dozvíte zde
- <http://www.markonet.cz/sipvz/vyuka/e-mail/slovnicek.html> - slovníček pojmů elektronické komunikace
- http://www.ppk.cz/pdf/2005/smajlici_ppk_05_22.pdf - emoce v elektronické komunikaci
- <http://personal.jobs.cz/text/article/111/> - „smrtné hříchy“ v elektronické komunikaci

Perlička na konec: najděte si svého „smajlíka“ :-)

- <http://smajlici.info/> - databáze emotikonů
- <http://stmbs.kvalitne.cz/smajliky/view.php?co=uvod&id=0index> – databáze emotikonů a akronymů
- http://blassenweb.net/modules.php?name=Webova_grafika&file=smilici3D – 3D emotikony